

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
Particulari . . . . . 1 an 6 luni
500 250
Autorități, bănci și întreprinderi in-
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații cm.-patrat . . . . . Lei 5.

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

In chestia sporirii capita- lului „Creditului industrial”

O lămurire, dar nu și o precizare. Participarea
industriilor ardeleni la subscriere. Cum se poate
repara o greșală?

Intr'un număr trecut, ocupându-ne de declarațiile dlui ing. Popescu, directorul general al „Creditului industrial”, cu privire la sporirea capitalului acestui mare institut de credit, am făcut unele obiecțiuni, cari se pare că n'au rămas fără ecou. Intre altele obiectam că ni se pare curios faptul că s'a putut acoperi o bună parte din subscripție, înainte ca această subscripție să se fi aprobat de către Corpurile Legiuitoare. De asemenea ni se părea curios faptul că, în cota parte destinată subscripției publice, nu se dă prioritate industriașilor, pentru cari a fost creat „Creditul industrial”, pledând indeosebi pentru industriașii ardeleni, prea mult neglijați în tot ceea ce se face la București.

Sesizat de aceste obiecțiuni ale noastre, d. ing. Popescu a autorizat ziarul „Argus” să publice următoarele lămuriri:

„Răspunsul la prima întrebare îl dau însăși art 1 și 8 din legea Creditului Industrial, cari permit acestei instituții orice deciziuni în vederea reorganizării și dezvoltării ei, sub rezerva votului ulterior al corpurilor legiuitoare.

„In ce privește a doua chestiune, aceia a subscrierii destinate particularilor, aceasta se face la lumina zilei.

„Dar dacă, directorul general al Creditului Industrial a afirmat că mai mult de 3/4 din cota destinată particularilor poate fi considerată ca subscrisă, d-sa s'a întemeiat pe următoarele fapte:

„După ce organele directive ale Soc. Naționale de Credit Industrial, s'au îngrijit ca vechii acționari să nu fie cu nimic dezavantajați prin faptul noii emisiuni și după ce și-au asigurat participarea legală a Statului și a Băncii Naționale, s'au ocupat — din spirit de prevedere — și de acoperirea cotei destinată particularilor, astfel ca noua emisiune să nu dea loc la surprize nefavorabile.

„In acest scop, direcțiunea Creditului Industrial s'a adresat din timp industriașilor din țară, întrebându-i dacă doresc să participe eventual la subscrierea noii emisiuni.

„Răspunsul industriașilor a fost prompt și favorabil, marea majoritate din cei întrebați manifestându-și dorința de a lua parte la subscriere.

„Aceste răspunsuri, au îndrituit pe directorul general al Creditului Industrial să afirme că majoritatea

cotei destinată particularilor poate fi considerată ca subscrisă”.

Chestiunea pare clarificată. Dar numai pare, pentru că lămuririle dlui ing. Popescu în ceea ce privește participarea industriilor la noua subscriere sînt prea vagi, au prea mult caracterul unei scuze, decât pe cel al unei lămuriri. Am fi vrut să știm însă câte industrii din Ardeal au fost întrebate să participe la subscripție și cât disponibil s'ar fi rezervat lor? Și atunci am fi fost în parte lămurii.

Dar, după câte știm, numeroase întreprinderi industriale din Ardeal, până la data când scrisesem primul articol în această chestiune și deci după declarațiile dlui inginer Popescu, nu primiseră adresa „Creditului Industrial”. Vina poate fi desigur a poștei, care are obiceiul de a pierde scrisorile, fiind că buna credință a directorului general al „Creditului Industrial” nu avem niciun motiv să o punem la îndoială. Din răspunsurile pe cari d. ing. Popescu zice că le-a primit, se poate vedea însă cari industrii din Ardeal n'au răspuns și, presupunând că ele n'au primit la timp adresa, care s'a pierdut, li se poate încă aduce la cunoștință dorința „Creditului Industrial” de a da prioritate industriilor la subscripția cotei de acțiuni, rezervată publicului.

Și atunci nu va mai fi nevoie de nicio lămurire. Ar.

Modificări de taxe poștale

Conform convențiunii poștale internaționale dela Stockholm, cu începere dela 1 Octombrie taxele poștale externe au fost modificate în modul următor:

Fracțiunile în plus la scrisorile externe se vor taxa cu 6 lei fiecare 20 grame, pentru toate țările.

Cărțile didactice și literare, cataloagele și imprimările de editură și librării, ziarele și publicațiile periodice cari apar în România și se depun la poșta de către editori, autori, librari, administrații sau depozitari de ziare se vor taxa cu câte un leu de fiecare 50 de grame, indiferent țara de destinație.

Imprimările în relief pentru orbi se vor taxa cu doi lei kilogramul.

Taxa unei foi de reclamațiune cum și taxa unei cărți de identitate, au fost sporite la câte 40 de lei; iar taxa de plată minimă pentru obiectele incomplet francate a fost redusă dela 6 la 4 lei.

Situația financiară a României

— Socoteli bugetare —

Situația financiară a României nu e prea îmbucurătoare, deși se poate spune că s'a realizat un progres simțitor în comparație cu rezultatele anului trecut. Guvernul nădăduiește ce-i drept, ca până la sfârșitul acestui an să restabiliască definitiv echilibrul bugetar, și făgăduiește, încrezător, că veniturile Tezaurului public vor întrece cu mult cheltuielile. Dar aceste speranțe, cum am mai avut prilejul s'a spunem, nu sunt deplin justificate.

În primele șapte luni ale anului 1925, după datele publicate de ministerul de Finanțe, statul a înregistrat un deficit de 1582 milioane. Incasările în tot acest interval, au fost, întredăvăr, de 16.937 milioane lei, iar cheltuielile corespunzătoare s'au ridicat la 18.519 milioane. Socoteala nu e greu de făcut, și diferența nu se poate ascunde. Capitele deficitare sunt: comunicațiile, cu 3.111 milioane, impozitele directe cu 439 milioane, și ministerul de industrie și comerț cu 361 milioane. Ceeace însemnează, că prevederile bugetului general pe anul 1925 au fost înșelate tocmai acolo de unde se aștepta o însănătoșire a vieții noastre economice. Transporturile nu produc, pentru că nici nu se îmbunătățesc, dările nu se încasează, pentru că contribuabilii nu au bani, iar încercările politice comerciale a guvernului nu reușesc pentru că se gospodărește rău.

Trebuie să recunoaștem, ca să nu fim nedrepti, că situația e, în orice caz, mai bună decât aceea a anului trecut, când incasările Tezaurului public, pe aceeași perioadă de șapte luni, n'au fost decât de 13 miliarde. Aceasta nu ne consolează însă pentru ceace se întâmplă astăzi. Bugetul statului pe întreg anul 1925 prevede un total de încasări în valoare de 31 miliarde 750 milioane lei. Am trecut de jumătatea anului și n'am ajuns decât la 12 miliarde 86 milioane. Nu e acesta o stare de lucruri îngrijitoare?

Cercurile financiare liberale și în special d. ministru de Finanțe nu sunt de această părere. Socotelile lor par mult mai optimiste. Optimismul guvernamental se sprijinește pe un adaos de încasări făcute în luna August, care, după afirmațiile celor în drept, ar restabili dintr'o dată cumpăna situației. Iată cum se prezintă, pe ziua de 1 Septembrie 1925, aceste noi socoteli ale ministerului de Finanțe:

Incasările dela 1 Ianuarie până la 31 Iulie 1925, conform situației publicate, lei 16.937 milioane. Incasări în luna August, după situațiile provizorii, lei 2.696 milioane. Prin casierile

c. f. r. lei 476 milioane. Comparând, acum, incasările realizate cu cota ce ar fi trebuit să se incaseze pe baza evaluărilor bugetare, și care e de lei 19.049 milioane, ar rezulta un prisos de încasări de lei 1.331 milioane. Dacă la încasările realizate până la 31 August 1925, am adăuga numai incasările pe lunile Septembrie Octombrie, Noiembrie și Decembrie ale anului trecut, am ajunge la un total de 32.304 milioane, și am depăși evaluările bugetare cu mai bine de jumătate de miliard.

Ar trebui, cu alte cuvinte, să fim liniștiți și să așteptăm. De așteptat așteptăm, căci n'avem altceva de făcut, dar liniștiți nu suntem, deoarece c'frele de mai sus pe scurt date de un simplu comunicat al ministerului de Finanțe, pe când socoteala făcută de noi se sprijinește pe situația oficială, publicată de Tezaurul public. A fost de ajuns singură luna August, pentru a umple golul de 1.582 milioane mărțurisit la 31 Iulie 1925 și pentru a înregistra chiar un excedent? Minunea nu e imposibilă, dar am voia s'o vedem cu ochii.

Așteptăm o nouă situație, precisă, nu provizorie, a Tezaurului public, pentru a vedea ce trebuie să credem. Nu e nimeni dintre noi, care să nu primească șiirea bună cu bucuriei. Dar până atunci ne gândim la amăgirile de până azi.

Licitațiile pentru concesiunile din gări

Indeplinirea formelor

Direcțiunea generală a căilor ferate a constatat că delegații serviciilor respective cari iau parte la licitațiile ce se țin pentru concesionarea restaurantelor, bugetelor și chioșcurilor din gări, se abat de la articolul 76 al Legei comptabilității generale, deschizând ofertele concurenților cari nu îndeplinesc condițiunile și nu prezintă actele cerute prin publicații.

Din această cauză licitațiunile se anulează de câte trei și patru ori, aducându-se astfel pagube simțitoare administrației cfr. prin publicarea de noi licitații și renumărate contestații din partea concurenților, cari se cred nedreptățiți.

În urma acestor constatări organele superioare ale drumului de fier au decis ca pe viitor să nu se mai deschidă nici o ofertă în cazul când concurentul nu va prezenta actele necesare.

El va îndeplini, în același timp condițiunile prevăzute în publicațiunile de licitație.

Alegerile comunale și județene

Când se vor face aceste alegeri? Stadiul lucrărilor pregătitoare. Cum s'au întocmit listele electorale? În atenția alegătorilor.

Guvernul pare a fi hotărât să facă alegerile comunale și județene în cursul lunii Noiembrie și Decembrie. În vederea acestor alegeri se fac serioase pregătiri pretutindenea. Partidele politice, ca și organizațiile de cetățeni în afară de politică, precum este cea de la Oradea Mare, au și început campaniile electorale pentru câștigarea alegătorilor la diversele lor programe.

În Cluj, pentru alegerile comunale, lucrările pregătitoare se fac de către primărie, încă de astăvară. Potrivit unui ordin venit de la ministerul de interne în luna Iulie, primăria a întocmit listele de alegători, lucrând după listele de închețat în primul rând, și completând lucrările sale cu referințele primite de la autoritățile publice și ale armatei. În acest scop s'a trimis, încă de astăvară o circulară către toate oficiile din Cluj, cerându-se tablouri complete despre funcționarii lor, cari au dreptul exercitării îndatoririlor cetățenești. După aceste tablouri s'au întocmit listele de alegători pentru comună.

Biroul electoral

Biroul electoral prevăzut în noua lege administrativă nu s'a înființat încă. Lucrările acestui birou, care după lege trebuie să facă toate lucrările electorale pregătitoare, au fost făcute de către biroul special pentru închețat închețării întocmirea listelor electorale continuă să se facă de către acest birou și lucrările vor fi în curând terminate.

Când se vor publica listele?

În ziua de 27 Septembrie s'a primit la primărie un ordin circular telegrafic al ministerului de interne, semnat

de d. I. Nistor, ministru ad-interim, în care se cerea primăriei să încheie lucrările pentru întocmirea listelor pe ziua de 1 Octombrie. Ordinul era însă inexecutabil, deoarece, deși se lucrează la întocmirea listelor încă de astăvară, totuși în trei zile nu se puteau face încheierile. Din fericire a doua zi, la 28 Septembrie ministerul de interne a revenit asupra ordinului său telegrafic, ordonând ca listele să fie complet terminate și publicate, după 10 zile de la publicarea decretului pentru punerea în aplicare a noii împărțiri administrative a județelor.

Cum acest decret se crede că va fi publicat zilele acestea este de presupus că până la 15 Octombrie listele de alegători la comună vor fi încheiate și afișate. În tot acest timp cetățenii cu drept de vot se pot interesa la primărie, dacă au fost luați în listă, și pot cere înscrierea lor, dacă au fost omiși.

După afișarea listelor la primărie, cetățenii omiși din listă pot cere judecătorei urbane de ocol, în termen de 10 zile de la publicare, înscrierea lor în listă.

La județ lucrările sînt încă în curs. Pentru aceasta lucrează pretoralele și prim-pretoralele, întocmind listele de alegători. După ce lucrările vor fi terminate, ele se vor totaliza de către prefectură. În aceste liste cetățenii din comunele urbane nu pot fi luați ca alegători. Au însă dreptul de a fi aleși în consiliul județean.

După cât se crede, lucrările pentru întocmirea listelor de alegători în colegiul județean se vor încheia până la sfârșitul acestei luni, alegerile județene urmînd să se facă imediat după alegerile pentru comună.

Rep.

De ce stagnează exportul nostru de cereale și vite?

Importanțele declarațiilor ale dlui Francisc Blaskovits, președintele Băncii svăbești din Timișoara și vice-președintele Camerei Agricole din jud. Timiș.

— De la redacția noastră din Capitală —

Consiliul superior economic s'a întrunit de curând la București pentru a decide asupra reducerii taxelor vamale de export. Cu aceasta ocazie redactorul nostru din Capitală a avut prilejul să stea de vorbă cu Sfinția Sa canonicul Francisc Blaskovits, președintele băncii „Swäbische Zentral Bank (Banca Centrală Svăbească) și vicepreședinte al Camerei Agricole din jud. Timiș-Torontal, care a avut bunăvoința să ne facă importante declarațiuni cu privire la situația exportului de vite și cereale. S. S. canonicul Blaskovits ne-a declarat următoarele:

În ce privește taxele de export repet numai cece am spus de atâtea ori, că aceste taxe trebuie sau suprimate cu totul sau reduse la o treime, pentru că numai astfel va fi posibil exportul de vite. Tot astfel cu cerealele este de neînțeles că guvernul să stabilească oficios, că avem o supra producție de 600000 vagoane și totuși să nu se poată exporta nici un vagon din cauza taxelor de export prea urcate. Suntem astăzi periclițiți a pierde cu totul și piețele din străinătate. Dacă taxele de export nu vor fi reduse acum în grabă, mai târziu această reducere nu va mai avea nici un rost, pentru că pierzând piețele nu ne vom mai putea plasa produsele.

Principalele piețe externe pentru România sînt Wiena și Praga, cari acum sînt aprovizionate deja cu cereale din Jugoslavia și Ungaria.

În anul acesta fiind o recoltă bogată prețurile nici în țările importatoare cererea nu este prea mare. Nici acolo nu-și pot plasa produsele decât aceia cari sîntese la timp. Odată lipsurile acoperite nu se vor mai putea plasa produse nici în condițiunile cele mai avantajoase.

Tot astfel stau lucrurile și cu exportul pe porci, unul dintre principalele izvoare de câștig, ale Banatului. Și aici se plătește o taxă de export de 1400 lei pe bucată, cece face exportul cu totul iluzorii și astfel nici vorbă nu poate fi să fimem piept concurenței polone, iugoslave și ungurești, unde se aplică taxe de export minimale, cari nu întrec echivalentul sumei de 200 lei. Alăt exportul nostru de vite cât și cel de porci a fost cu totul scos de pe piețele din străinătate. Majoritatea exporturilor este aproape de faliment. Decînd există sistemul taxelor de export „Uniunea Economică Svăbească“ nu făcut nicio încercare de export. Iar satele svăbești se mai fac ici colo mici încercări, dar despre un export în regulă nici vorbă nu poate fi.

Agricultorii sînt cât se poate de nemulțumiți de această stare de lucruri.

Singurii cărora le convine această situație sînt morarii cari astfel plătesc ieftin grăul pe care îl transformă în făină nulă și o exportează cu prețuri urcate, pe lângă taxa mi-

nimală de 250 lei per maja metrică. Agricultorii sînt nevoiți să se abțină dela vânzări, pentru că alfel prețul grăului ar scădea la 700 lei maja metrică. În Wiena și Praga, grăul se plătește cu 1150—1180 per q. Dacă detragem din acest preț și 150—180 lei cheltueli, ajungem la prețul minimal de 700 lei.

Chiar cu o reducere corespunzătoare a taxei de export, prețul grăului nu s'ar urca peste 900 lei.

Astăzi însă suntem în situația că agriculturii stau cu hambarele pline și sînt totuși nevoiți să împrumute dela bănci bani cu dobîndă de 24—26 % pentru a nu fi nevoiți să-și vîndă produsele pe un preț care nu este proporțional nici cu prețul articolelor industriale nici cu echivalentul muncii prestate.

Acestea sînt declarațiile S. S. canonicului Blaskovits un bun cunosător al vieții noastre economice din Banat, și credem că cercurile conducătoare vor ține seamă de ele.

C. Vlad.

Taxarea „coksului“ la import

Nouă dispoziții ale ministerului de finanțe

Ministerul de finanțe aduce o nouă precizie în ce privește taxarea la import a cărbunelui »coks«.

Printr'un ordin circular transmis oficiilor vamale din țară li se pune în vedere următoarele norme de aplicare a tarifelor vamale pentru importul acestui produs:

1) Taxa veche de 0,17 lei aur pe suta de kgr. se va percepe numai pentru coksul metalurgic utilizat la furnalele înalte și la turnătorii pentru topirea metalelor în cubilouri iar nu și pentru coksul obișnuit, ce se întrebuințează în micile ateliere industriale, ferării, etc.

2) Această taxă de favoare nu se va aplica de cât în urma unui ordin expres al direcției generale a vămilor dat pe baza avizului comisiei industriale de pe lângă ministerul de industrie și comerț, care va decide dela caz la caz.

Cum trebuie făcut exportul sau importul la animale

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut să nu mai permită nici un export sau import de animale și produse animale fără avizarea serviciilor veterinare respective, întrucât acele servicii au fost create tocmai în vederea raporturilor internaționale cari cer ca la oficiile vamale să funcționeze neapărat un serviciu veterinar.

!!! ZILNIC PROASPĂTĂ !!!

DREHER-HAGGENMACHER

EXTRA-SPECIAL

Se află în restaurantul din CALA REG. FERDINAND 70, proprietatea lui Desideriu Mezei

Reorganizarea economică a poștei

Serviciul de cecuri și virimente postale

Principiile călăuzitoare la întocmirea proiectului de organizare. De ce nu s'au chemat la lucru și specialiștii noilor provincii

Ideea înființării unui serviciu de cecuri și virimente postale, ca și a casei poștale de economii preocupă în deosebi cercurile noastre economice. Aceste două instituții ar fi de mare importanță, pentru că s'ar ușura enorm operațiunile comerciale și s'ar da în circulație o mare cantitate de numerar, care astăzi lenevește. De acest lucru se pare că s'au convins și cercurile conducătoare. O comisiune specială, compusă din dnii Dem. Gheorghiu, secretarul general al ministerului de finanțe, Joa-novici, directorul contabilității statului, Nichita Georgescu, șeful contabilității P. T. T., Cerchez și Mănescu, delegații direcțiunii poștelor, Quintescu, delegatul Casei de depuneri și C. I. Băicoianu, delegatul Băncii Naționale, după diferite studii și cercetări, au hotărât să se pregătească înființarea serviciului de cecuri și virimente, deocamdată în următoarele condițiuni:

Serviciul va începe să funcționeze la 1 Ianuarie, deocamdată cu două birouri. Primul birou va fi la București, pentru conturile din regat, Bucovina și Basarabia; iar al doilea va fi la Timișoara, pentru conturile exclusiv ale Ardealului.

Ambele birouri vor putea executa ordine de plată în toată țara.

Ulterior, pe măsura cerințelor se vor înființa birouri și în alte centre importante: d. e.: Cluj, Oradia-Mare, Cernăuți, Iași, Chișinău, etc.

Pentru moment serviciul va fi limitat la birourile speciale oficiile și agențiile, apoi va fi extins și stațiunilor de cale ferată.

Operațiunile vor fi dirijate de un serviciu central, atașat la contabilitatea direcțiunii P. T. T., care va administra fondul de cecuri cu totul separat.

Orice persoană fizică sau morală sau autoritate publică va putea obține deschiderea unui cont curent postal, depunând o garanție de 2000 lei care nu se va restitui decât la lichidarea contului.

Quantumul vărsămintelor și plăților se va fixa de serviciul exploatareii P. T. T.

Activul unui cont curent postal se va forma prin: vărsăminte în numerar, virimente, valoarea mandatelor sosite pe adresa titularului contului și valoarea rambursurilor de tot felul.

Posesorul unui cont va putea dispune plăți în ordin propriu sau în folosul unor terți prin cecuri la ordin, la purtător, de virimente și colective.

Deocamdată nu se va plăti nici o dobândă pentru depuneri, nici pentru garanții.

Formularele ve vor plăți de public.

Cercurile trebuie prezentate la plată în maximum 15 zile; ele nu se pot protesta.

Inchiderea conturilor se va face: la cererea titularului, în caz de faliment sau când titularul are o situație financiară precară; în caz de deces, schimbare de firmă sau per-

tru abateri repetate dela instrucțiunile stabilite.

Administrația poștelor răspunde de toate sumele contului, al cărui activ trece în folosul Statului, numai după împlinirea a 30 de ani de la ultima operație.

Sumele unui cont inclusiv garanția nu pot fi cedate, urmărite sau poprite atâta vreme cât se află în mâinile administrației P. T. T. pentru nici un fel de datorie, fie ea chiar privilegiată, însă îndată după înregistrarea primei poprii se va dispune închiderea contului.

Cecul postal va fi scutit de taxele poștale, însă corespondența între oficii și titularii conturilor va fi supusă taxelor legale.

Ținând seamă că serviciul cecurilor este menit să aducă foloase economiei generale a țării, comisiunea specială a opinat ca în afară de direcțiunea poștelor să funcționeze un consiliu consultativ, ca organ de îndrumare, permanent.

Din acest consiliu vor face parte delegați ai ministerilor de finanțe, comunicații industrie și comerț, apoi delegați ai Camerelor de industrie, comerț, agricultură și muncă, cum și delegații ai poștelor și ai Băncii Naționale a României.

Pentru aducerea la îndeplinire a dezideratelor comisiunii, directorul poștelor a numit o comisiune de funcționari superiori ai direcțiunii P. T. T. care să elaboreze proiectul

de lege cu regulamentul respectiv, instrucțiunile pentru oficii și birouri, cum și formularele pe cari se vor face noile operațiuni.

Comisiunea se compune din dnii: Nichita Georgescu, inspector general, șeful contabilității direcțiunii P. T. T., Ilariu Măneann, șeful diviziei statistice, Iosif Ionescu și Eliseu Janini, ofițianți superiori. Face parte din această comisiune și d. Dumitrescu, ca delegat al Băncii Naționale.

Lucrările comisiunii au și început, astfel că proiectul de lege va fi supus parlamentului în primele zile ale sesiunii de toamnă.

Am căutat să reproducem mai sus, cât mai obiectiv, principiile pe care se va baza viitorul serviciu de cecuri și virimente postale. Ni se pare însă ciudat că la stabilirea acestor principii nu s'a cerut și concursul specialiștilor din nouile ținuturi românești, unde acest serviciu a funcționat și înainte de războiu. Spre exemplu din experințe făcute în Ardeal, s'ar fi putut scoate bune învățăminte.

Apoi ni se pare ciudat faptul că primele birouri se vor înființa numai la București și Timișoara, căci credem că pentru Ardeal mai bune servicii ar fi putut face Clujul decât Timișoara, acum la început.

De asemenea în comisiunea pentru întocmirea acestui proiect de lege, credem că e bine să fie chemați și specialiștii din Ardeal. După cât stim, d. Vasile Vlaicu, directorul „Revistei Economice”, care s'a ocupat mult cu chestia cecurilor și virimentelor postale, ca și cu aceea a casei postale de economie, ar putea să aducă bune și folositoare contribuțiuni. De asemenea și d. Jurcan, fost șeful contabilității oficiului postal din Cluj. Și or mai fi alții aici în Ardeal sau în Bucovina!

Casa poștală de economii

Se va modifica legea Casei de depuneri. Oficiile poștale vor fi organe auxiliare ale Casei de depuneri.

După soluționarea problemei cecurilor și virimentelor, direcția poștelor a luat în studiu chestiunea înființării casei poștale de economii. După îndelungate discuțiuni, delegații Casei de Depuneri opunându-se ideii înființării unei case poștale de economii, s'a căzut de acord să se modifice legea de funcționare a Casei de depuneri, în sensul de a se lărgi activitatea ei și la poștă. Iată în rezumat ce va cuprinde această modificare:

Va fi o singură casă care va funcționa ca instituție de stat, pe baza principiului descentralizator.

Conducerea acestei case o va avea consiliul de administrație al Casei de depuneri și consemnațiuni ajutat de directorul general al Casei, care va hotărâ în toate chestiunile.

Pe lângă fiecare administrație financiară va funcționa câte o secțiune a Casei de economii care va emite libretele de depuneri și va ține conturile curente de primiri și retrageri.

Ca organe auxiliare de primire a depunerilor vor lucra percepțiile (rurale și urbane), toate oficiile poștale și agențiile contractuale, factorii rurali, directorii de școli și de industriei etc.

Orice persoană fără deosebire de sex, naționalitate cum și socie-

țările vor putea cere librete de economii. Comisiunea s'a gândit la românii din America pentru cari se vor fixa condiții speciale prin regulamentul legii.

Ce sume se pot depune

Quantumul sumei maxime ce se poate depune zilnic sau maximum sumei ce se poate depune la această Casă este încă în discuție. În acest moment, chestiunea este în studiul comisiei centrale dela finanțe prezidată de d. Dm. I. Gheorghiu, secretarul general, care urmează să ia avizul d-lui ministru Vintilă Bratianu.

Delegații direcțiunii P. T. T. au propus ca suma să fie nelimitată.

Nimeni nu poate avea mai mult de un libret. Celor ce se vor abate de la această dispoziție li se vor restitui depunerile făcute pe celelalte livrete, fără dobândă.

Dobânda care se va plăti depunătorilor nu a fost deasemeni fixată, urmând a se lua și în această chestiune avizul d-lui ministru de finanțe.

Va fi însă un minimum și un maximum, cari vor fi fixate în raport cu nevoile pieței.

În legea modificată s'a admis o inovație: cu acelaș libret, titularul va putea face depuneri și retrageri pe tot teritoriul țării, pe când până

acum era legat de locul unde s'a emis libretul.

Nu mai în caz de mutare definitivă, dintr'o localitate în alta, titularul va trebui să ceară transferarea contului.

Un buget autonom

Bugetul instituției va fi autonom. Pentru stimularea funcționarilor, cari primesc depuneri se vor institui prime, iar funcționarii din serviciul de conducere al Casei vor primi tantieme, din beneficiul rezultat la finele anului după normele notate de consiliul de administrație al Casei.

Legea prevede de asemeni secretul depunerilor și al retragerilor, funcționarii cari vor săvârși abateri în legătură cu secretul profesional, vor fi pedepsiți conform dispozițiilor din codul penal.

Când va începe să funcționeze

Odată cu legea comisiunea a întocmit și regulamentul de aplicare și instrucțiunile pentru înființarea funcționarilor, cari vor face operațiunile.

Dacă proiectul va trece prin Parlament în cursul sesiunii, Cassa de economii în noua ei formă va putea începe să funcționeze la 1 Ianuarie 1926, odată cu serviciul cecurilor și virimentelor.

O obiecție e însă de făcut. Faptul că instituția rămâne sub conducerea Casei de Depuneri, nu poate fi decât spre nereușita ei, dacă nu se vor lua dispoziții precise în lege pentru simplificarea formalităților la depuneri și ridicări de bani. Casa de Depuneri a dat slabe rezultate în vechiul regat tocmai pentru aceasta, în timp ce în Ardeal Casa poștală de economii ișbutise să facă admirabile operațiuni, datorită ușurinței cu care se puteau depune și ridica bani.

Comisiunea pentru pregătirea proiectului de lege va trebui să fie atentă asupra acestui lucru.

Dr.V.B.

Vă puteți convinge gratuit fără cheltueli că

produsul

„KOPROL”

curăță intestintenele,
conservă sănătatea

și înviorează.

Primiți probă
gratuit dacă Vă
adresați la

laboratorul

**„GEA” KRAYER
Timișoara 104**

Citiți Lemnul

Nouile norme de repartizare a debitelor de băuturi spirtoase

Un debit la 1000 locuitori. -- O ultimă prelungire pentru brevețele expirate

Instrucțiunile ministerului de finanțe către administratorii financiari din țară

Ministerul de finanțe a transmis administrațiilor financiare din țară următoarele instrucțiuni referitor la regulile de care trebuie să țină seamă în ce privește noul regim al debitelor de băuturi;

„Primum reclamațiunii că unele comune ar fi rămas fără nici un debit de băuturi care să funcționeze legal, deoarece toate brevețele existente au expirat, din care cauză populația duce lipsă de unele articole ce sunt de trebuință.

Regimul debitelor în comunele cu peste 1000 locuitori.

a) Ca în satele cu o populație de 1000 locuitori sau mai mare, unde nu funcționează cârciumi sau numărul celor care funcționează este mai mic de una la 1000 locuitori, să se scoată în licitație numărul de debite corespunzător, astfel în cât să se satisfacă proporția de un debit la 1000 suflete.

Această proporție nu se poate depăși.

Socotirea se va face, cum vi s'a explicat, pe mii întregi.

Regimul debitelor în satele sub 1000 locuitori

b) În satele cu populație mai mică de 1000 locuitori, cari nu au nici un debit, să se înființeze câte un debit cu tot felul de băuturi, care să vândă numai pentru consumat la domiciliu.

Cârciumele din această categorie (cari vând la domiciliu) pot avea acolo, unde comuna va găsi de cuvânt, și han sau ospătarie, unde să se vândă ca accesoriu la mâncare, și numai cu ocazia mâncării, și băuturi, cu preferință vin și bere.

Pentru ambele categorii de debite (a. și b.), se va ține licitație în condițiunile prevăzute, iar aprobările se vor da conform avizului comisiunilor județene.

Ultima păsuire pentru brevețele expirate

Vechilor debite ale căror brevete au expirat după 1 Ianuarie 1925, cari au beneficiat de diferite termene și cari nu vor deveni definitive prin licitație, cum s'a arătat mai sus, le veți da o ultimă păsuire până la 1 Ianuarie 1926, atrăgându-le individual atenția ca până la acea dată să-și lichideze negreșit toate băuturile, căci sub nici un cuvânt nu li se mai prelungeste dreptul de vânzare peste această dată (adică peste 1 Ianuarie 1926).

Debitanții în cauză se vor adresa cu cereri direct la ad-ția, financiară, iar cererile se vor rezolva direct și personal de d-vs.

Tablouri cu debite definitive

Se va grăbi deci, cu fixarea numărului de debite pe populație, la 1000 locuitori un debii, și se va

ține licitație. Până în 1 Noembrie c. ne veți înainta lista debitelor definitiv admise și aprobate prin licitație, prin comisie și de împlinirea tuturor dispozițiilor ce vi s'au comunicat prin instrucțiunile cu No. 154695. 194072 și 204943.

Măsura de fixarea debitelor definitive la cifra populației și ținerea licitației trebuie să se ia de prefectură, în înțelegere cu dv.

Bine înțeles că veți proceda în totul conform cu regulile fixate prin ordinul circular No. 154.696. Copie după acest ordin — dacă s'a trimis până acum — se va trimite și prefecturei de urgență.

Dela 1 Ianuarie 1926, prin urmare, nu vor rămâne în ființă decât cârciumele definitiv admise acum la licitație, precum și cele cu brevet în curs, adică acele ale căror brevete nu ar fi expirat. Acestea vor fi definitiv admise și închise și ele, strict la expirarea termenului prevăzut în brevet.

Importul mașinilor textile vechi

Instrucțiunile ministerului de finanțe

Consiliul de Miniștri, pe baza raportului ministerului de industrie și comerț a hotărât oprirea la import a diferitelor mașini vechi industriale, în special a celor textile. Redăm ordinul ministerului de finanțe către toate punctele vamale prin care le face cunoscut și anume mașini textile sunt prohibite la import:

Urmare ordinul circular No. 207.618 din 7 August a. c. vă comunicăm noi dispozițiuni în privința importului de mașini textile, vechi.

Jurnalul Consiliului de Miniștri prin care oprește importul mașinilor vechi intră în vigoare de la data de 8 Iulie 1925. Toate mașinile vechi pentru vămuirea cărora s'au depus declarații de import înainte de această dată, vor intra în vechiul regim. De la această dată, vor fi supuse noului regim.

Pentru a evita fraudele și pentru a se putea aplica în mod efectiv aceste dispozițiuni nu se va mai putea face niciun import de mașini textile (după specificația de mai jos) fără aprobarea prealabilă a Ministerului de industrie și comerț, aprobare dată pe baza avizului comisiunei speciale.

Obținerea permisului de import pentru mașini

Pentru obținerea acestei aprobări, importatorii vor înainta o cerere însoțită de un certificat de origină din partea fabricii furnizoare, prin care să se declare că mașinile prevăzute în factură, sunt noi, indicându-se seria și anul fabricației.

De asemenea importatorul va da

Cu 20 lei puteți câștiga lei în numerar

250.000

MAREA LOTERIE

a EXPOZIȚIEI din CHIȘINĂU 15 August — 30 Septembrie 1925.

Aprobată de către

Ministerul de Interne cu No. 66003—925.

Se trage la sorț 338 câștiguri în suma de lei 1.000.000 în numerar

1 câștig —	250.000
2 „ câte	100.000
2 „ „	50.000
3 „ „	25.000
10 „ „	10.000
20 „ „	5.000
50 „ „	1.000
250 „ „	500

338 1.000.000 în numerar

Biletele se vând la chioșcurile de ziare, tutungerii și prăvăliile mai mari din țară, unde veți găsi afișat acest placat. Orice alte lămuriri despre această Loterie, da Soc. An. RUDOLF MOSSE, Cluj Str. Regina Maria 37. 67 R. M. 13 Comisariatul Expoziției.

BCU Cluj Central University Library Cluj

o declarație în scris, pe a sa răspundere că mașinile sunt noi și neuzate.

Pentru importul de mașini și instalațiuni vechi se vor înainta toate datele necesare, relativ la sistemul mașinelor, anume fabricațiunea, precum și alte indicațiuni asupra provenienței mașinei, asupra modului cum vor fi utilizate în țară, precum și motivul ce l-a determinat pe importator să aducă mașini vechi.

În consecința veți opri importul cu scutire a mașinilor textile vechi.

Pentru scutire vi se va da ordin special din partea ministerului.

Mașinele textile permise la import cu autorizație specială

Mașină de spălat — Waschmaschinen.

Mașină de vopsit — Farbermaschinen.

Mașină de tuns — Schermaschinen.

Mașină de uscat — Trockenmaschinen.

Mașină de scărmanat (Darac) — Krempelsatze (Wolf).

Mașină de tors (Silfactor) — Selpaktoren.

Războaie de țesut — Webstube.

Mașini de tricotate — Strickmaschinen.

Mașină de apretat (poston) — Agretorenmaschinen.

Mașină de spălat postav — Waschmaschinen für stücke.

Pua — Wolken.

Presă hidraulică (cilindru) —

Hidraulische Presse cylinder.

Mașini de pieplănat — Rauh-

maschinen.

CAFEA

MEINL

zilnic

proaspăt prăjită

CLUJ

Piața Unirii, 15.

Cel mai bun desinfectat

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai buni! CLUJ, Piața Unirii 9

ANCHETELE INDUSTRIALE ALE ARDEALULUI

Amplificarea Uzinelor Solvay din Uioara-Turda.

La Uzinele Solvay din Transilvania, cari se găsesc în Uioara și Turda, și cari sînt unicele fabrici de soda caustică din România, cointeresate și la capitalul „Societății anonime pentru Exploatare de piatră” din Turda, precum și la acela al Soc. Prima Societate ardeleană pentru Conductul gazului metan s. a. se fac noi și importante amplificări.

Aceste lucrări de amplificare a uzinelor Solvay indeosebi la fabrica din Turda se apropie spre terminare. Se construiește un edificiu colos de 42 m. înălțime. Acesta în vederea intensificării producției sodei de amoniac, care este unul dintre principalele produse ale Uzinelor Solvay. Odată cu aceste amplificări fabrica din Turda va începe și fabricarea unui nou produs: a bicarbonatului de sodă, ceea ce până acum nu s'a produs de aceste uzine.

Deasemenea se va mai introduce o nouă exploatare industrială a clorului și a gazului metan la aceasta fabrică.

Uzinele investesc în aceste amplificări sume enorme, zeci de milioane. Ele dealtfel sînt singura întreprindere din Europa orientală de această specialitate.

Produsele acestor uzine fiind soda caustică și derivatele ei sînt neconcurate de nici un produs similar, iar după satisfacerea consumului intern supraproducția este exportată în toate țările vecine orientale și din Europa centrală.

În afară de deosebita importanță din punct de vedere industrial uzinele producând o materie și indispensabilă în viața noastră industrială, uzinele Solvay prin faptul că lucrează cu multe mii de muncitori, retribuți atât de bine sînt factor, ce contribuie cu un considerabil aport la îmbunătățirea vieții noastre sociale.

Căci muncitorimea nici într-o fabrică nu se bucură de atâtea

favoruri și salarii ca la uzinele Solvay, fapt ce dă dovadă de simțul social și umanitar de capitaliști moderni al conducătorilor acestor fabrici, a căror devisa este xploatarea reală numai cu salarii rațională a muncitorului, ceea ce se poate împorțindu-l prin saiar bune și alte favoruri din venitele ce realizează capitalul, astfel resolvându-se la aceste uzine cu ușurința cea mai grea problemă economică socială: aceea muncitorească.

Ca factor de importanță economică prin faptul că materiile de cari dispune prin supraproducție, după ce a provăzut consumul intern, le exportează în toate țările vecine României Uzinele Solvai din Transilvania contribuie și pe țărâmul exportului și deci la îmbunătățirea valutei noastre, prin faptul că importează în țară sume enorme.

Uzinele Solvay din Ardeal dealtfel sînt numai o mică parte a acestei firme mondiale belgiane, care are uzine, fabrici și întreprinderi industriale în toate țările europene, și cari au de obicei de ocupațiune producerea pe cale industrială a sodei caustice și derivatelor ei din sodă.

Conducătorul și directorul uzinelor Solvay din Transilvania începând dela 1 Februarie a. c. este d. inginer Carol Negro un om cu bogate cunoștințe de specialitate și de o capacitate rară.

D. director Negro și-a început activitate s'a la întreprinderile din țară înțate a acestei firme mondiale s'a specializat în această branșă după o practică îndelungată la fabricile din Ardeal astfel devenind nu numai un neîntrecut specialist dar și un adevărat cunoscător al tuturor problemelor complicate ce sînt necesare unui conducător și dirigent de mari uzine și de o importanță atât de grea cum sînt uzinele Solvay din Transilvania.

Tr. Chirilă

Importul mașinilor și materiilor prime cu scutiri sau reduceri vamale

Instrucțiunile ministerului de industrie și comerț. Formalitățile cari trebuiesc îndeplinite.

Ministerul de industrie și comerț a trimis tuturor inspectoratelor industriale din țară, următoarele instrucțiuni cu privire la formalitățile ce trebuiesc îndeplinite pentru obținerea scutirilor, reducerilor sau creditărilor de taxe vamale la importul mașinilor și al materiilor prime:

Scutiri și creditări de taxe vamale

Pentru scutiri și creditări de taxe vamale se vor înainta regiunilor industriale următoarele:

1. Una cerere timbrată cu 1.50 Lei, în care se va specifica numărul jurnalului Consiliului de Miniștri prin care s'au acordat firmei avantajele legii industriale, precum și biroul vamal prin care vor sosi mărfurile în țară. Se va indica de asemenea la ce instalații servesc mașinile sau la ce mașini servesc părțile și accesoriile importate.

2. La cerere se vor anexa:

a) Trei copii după factura originală în limba țării de unde vin mărfurile, însoțite de 2 copii traduse exact în limba română, fiecare factură atât copie cât și traducere fiind confirmată cu notița scrisă și prevăzută cu sigilul întreprinderii: „Conform cu originalul”.

b) Una schiță sau fotografie după mașinile importate.

c) Una declarație de neînstrăinare, după modelul stabilit.

3. La mașinile importate de fabricile textile, afară de anexele cuprinse la punctele 1 și 2 se vor adăuga:

a) Un certificat din partea fabricii de mașini constructoare că mașinile sînt noi, indicându-se seria și anul fabricației.

b) Una declarație după modelul stabilit din partea salicitorului că mașinile sînt noi.

Reduceri de taxe vamale la materii prime

Pentru reduceri de taxa vamale la materii prime ce nu se produc în țară se vor înainta următoarele:

1. Una cerere timbrată cu 1.50 Lei, în care sa va menționa:

a) Biroul vamal prin care intră mărfurile în țară;

b) Ce întrebuintare se dă materiei prime importate;

c) Necesitățile anuale maxime ale fabricii în aceste materii prime;

d) Nota din tariful vamal în baza căreia se cere reducerea.

2. La cerere se vor anexa:

a) Trei copii după factura originală în limba țării de unde vin mărfurile, însoțite de 2 copii traduse exact în limba română, fiecare factură atât copie cât și traducere fiind confirmată cu notița scrisă și prevăzută cu sigilul întreprinderii: „conform cu originalul”.

b) Pe dosul fiecărei facturi se va nota deslușit felul și cantitatea

materiei prime importate, cât și prețul plătit. Sub această notă se va aplica sigilul întreprinderii cât și iscălitura.

c) Una declarație de neînstrăinare după modelul stabilit.

Cine are drept la scutire sau reducere?

1. Au dreptul la scutiri de taxe vamale numai întreprinderile cari au obținut deja avantajele legii pentru încurajarea industriei și jurnalul Consiliului de Miniștri fiind apărut în monitor Oficial. Se menționează că întreprinderile nou înființate au dreptul la avantajele legii de încurajare a industriei naționale, numai în cazul când se instalează cu mașini noi.

Au dreptul la creditări de taxe vamale numai întreprinderile cari au înaintat anterior cererea pentru obținerea avantajelor legii și lucrările sînt în curs.

Creditările se dau numai pentru termen de 3 luni, și la expirarea acestui termen întreprinderea este obligată a cere dela regiunea industrială prelungirea creditării pentru încă 3 luni, în care sens se va interveni la ministerul de industrie.

Au dreptul la reduceri de taxe vamale ori ce instalație industrială, chiar dacă nu are obținute avantajele legii de încurajare, cu condiția însă de a fi cunoscută de regiunea industrială.

II. Întreprinderile forestiere, exploatare de păduri, care posedă linii ferate normale și Decauville, neputând obține avantajele pentru încurajarea industriei, pentru scutiri și reduceri de taxe vamale se pot adresa regiunii industriale cu o cerere însoțită cu actele de la punctul „A” la care este necesar a se adăuga și o copie după autorizația de funcționare dată de Ministerul de lucrări publice, Direcția căilor ferate partiale, pentru construirea și exploatarea căilor ferate de interes privat.

Pentru vagonete de cale ferată se poate cere scutire de taxe vamale, dacă se dovedește că fabricile „Astra” Arad, și Reșița S. A. nu le poate face.

Pentru material de C. F. R. (șini și eclise) se poate solicita reducere de taxe vamale.

III-a) Uzinele electrice ale statului care nu dau curent electric pentru industrie au dreptul să ceară scutiri sau reduceri de taxe vamale fără a fi nevoie de obținerea avantajelor legii de încurajare.

b) Uzinele electrice ale statului care dau curent pentru industrie, sau cele cari sînt concesionate particularilor și dau sau nu dau curent pentru industrie, deasemenea și uzinele care aparțin particularilor, pentru obținerea scutirilor și reducerilor de taxe vamale trebuie să solicite anterior avantajele legii de încurajare.

MAGAZIN DE AUTOMOBILE

ACCESORII ȘI CAUCIUCURI

IOAN N. JILESCU

CLUJ. Strada, Regina Maria

Telefon 263. ☒ Telefon 263.

AUTOMOBILE:

BUICK ♦ „CITROËN”

Abonați „Ardealul”

Au sosit stofe de haine pentru toamnă la

M. Neumann

Ciuiti „LEMNUL”

CLUJ
Piața Unirii 14.

Piața internațională a Lemnului

Necesitatea unei conferințe mondiale pentru studierea măsurilor de remediere a crizei generale

În ultimul său număr „Holzmark“ din Viena, apreciază astfel situația țărului internațional al lemnului:

„Dacă aruncăm o privire asupra producției de lemn din Europa constatăm, că toate Statele producătoare trec printr'o criză mai mult sau mai puțin acută. Cu toate că, în ultimul nostru raport, declarasem că piețele par că se înviesc și că prețurile au o tendință de urcare, trebuie să mărturisim că prețurile mondiale rămân sub prețul de cost al mărfurilor cumpărate.

Ar trebui deci o considerabilă și generală urcare a prețurilor, pentru ca producția să fie profitabilă. Dar, în afară de aceste prețuri prea mici mai sunt și alte obstacole și anume: tarifele de transport prea mari și impozitele.

Suntem în epoca conferințelor; nu s'ar putea oare convoca o conferință, cu adevărat internațională, a lemnului care să fie capabilă, prin unirea tuturor statelor producătoare de lemn să facă să dispară aceste dezavantajii? Sindicatele și asociațiile n'au decât importanță locală și nu pot să învingă rezistența consumatorilor internaționali.

Să examinăm situația diferitelor țări producătoare, începând cu statele nordice, a căror criză persistentă n'ar putut fi încă înlăturată de coaliția producătorilor.

În Suedia, încă de anul trecut, s'a tăiat mai puține lemne pentru a sălta prețurile și se va repeta procedeul și în sesiunea actuală.

Se va face același lucru și în Finlanda; în celelalte țări, Polonia țările baltice, Austria și Jugoslavia, cu toate că s'a tăiat mult mai puțin lemn decât în anul trecut, nu s'a obținut nici un succes.

Nici una din țările mai sus citate nu se găsește într'o situație mai bună astăzi decât anul trecut.

In Rusia

Numai Rusia pretinde că și-a ameliorat situația printr'o augmentare a producției sale. Dar situația Rusiei nu se poate compara cu situația celorlalte țări. Ce certitudine se poate pune în buletinele rusești? Fie care poate crede ce vrea, noi, le privim cu oare care rezervă, cu toate că suntem convinși, că în scurtă vreme, producția rusă va domina piețele europene.

In Polonia

În ceea ce privește Polonia, după cum am mai spus într'un precedent articol, conflictul cu Germania a provocat o criză în care încă persistă, dar care, va fi, credem, pasageră.

Mai sunt și alte obstacole de îndepărtat, mai întâi nestabilitatea zlotului, care apasă asupra economiei țării. Dările exagerate pe care fiscalul le impune industriei lemnului contribuie și ele la menținerea crizei.

In Cehoslovacia

De un an, piața cehoslovacă trece printr'o perioadă destul de fericită.

Cele două state vecine, Germania și Ungaria absorb excedentul de lemn, pe care Cehoslovacia îl poate pune la dispoziția exportatorilor.

Prețurile sunt destul de bune și Cehoslovacia va fi probabil singurul Stat capabil să-și facă producția fructuoasă.

In Austria

Austria, deși atât de mică, rămâne totuși un factor destul de considerabil în economia lemnului european. Situația nu e satisfăcătoare și politica economică a Statului crează destule dificultăți.

Industria ferestrelor este inexistentă; cea mai mare parte nu lucrează din cauza prețurilor prea mari pentru lemnul rotund, pe cari producătorii preferă să-l exporteze.

Se speră că taxa de 9 coroane aur pentru exportul lemnului rotund să reanimeze industria ferestrelor.

In România

Situația industriei lemnului în România lasă mult de dorit. Ameliorarea din ultimul timp n'a fost de lungă durată; creșterea leului, marea criză de numerar și apriga concurență a producătorilor complectează tabloul unei crize destul de neliniștitoare.

MIHAI RUSZ

ȘI

FIUL

Industrie de lemne

LUGOJ, BANAT

Piâci de Scaune din furnire, incleiate și presate hidraulic. Diferite ornamente și gravuri. Marfă de furnir pentru ambalaj. Scaune de sezut pentru closete din furnir presat hidr.

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS“

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

DR. OD. APOSTOL

Medic de spital

Interne-Venerice

Consultă de la 2—6

în str. David F. 10.

Loteria Presei se va trage la 16 Dec. a. c.

Mă mut pe Calca Reg. Ferdinand 6

Incă câteva zile!

Incă câteva zile!

Până la mutare!

Prețuri la tacâmuri grele de alpaca:

1 furculiță	45.—	1 furculiță de desert	40.—
1 linguriță	45.—	1 cuțit de desert	65.—
1 cuțit	75.—	1 lingură de scos supă	200.—
1 linguriță de cafea	25.—	1 lingură de scos lapte	140.—

Serviciu de masă pt. 12 persoane

Serviciu de ceai și cafea pt. 12 pers.

veritabil, 74 buc. . . . . 3280.—

veritabil, à 760.—

Serviciu de pahare șleuite pt. 6 persoane, pahare de apă, vin, vin de desert și licheur 345.—

Perechea de cești colorate din Karlsbad . . . . . 25.—

FISCHER

CLUJ

Incă câteva zile! Până la mutare! Incă câteva zile!

Un deuseu pentru strugurii noștri

**Cererea de struguri din Suedia și Finlanda
O sugestie a dlui Constantin Karadja**

D. Constantin Karadja publică în „Argus” importante date despre comerțul nostru cu struguri în Suedia. E în articolașul de sugestie al dlui Karadja un indemn, care pentru producătorii și negustorii de struguri din Ardeal, face să fie ținut în seamă, și pe care îl reproducem în întregime.

Iată ce ne spune d. Karadja:

„Acum câteva luni subsemnatul publicase o cercetare asupra marilor posibilități pe care le am avea, dezvoltând un export de fructe direct cu Suedia și Finlanda, în loc să lucrăm, cum am făcut-o până acum, prin intermediul germanilor.

Primește azi următoarele informații dela Stockholm care sunt de interes pentru exportatorii într'această branșă.

Taxele de import au fost scăzute

Vama suedeză de import pentru struguri a fost scăzută recent dela 1 coroană suedeză la 35 ore suedeze pro kg. (1,00 cor. egal azi una sută lei). Această măsură a avut drept rezultat imediat că consumația strugurilor a sporit foarte mult în toată Suedia, chiar și clasele sărace începând a consuma poame.

Ce marfă se consuma actualmente

În momentul de față se consumă pe piața suedeză struguri venind dela Meran, aceștia nu se țin însă decât foarte scurt timp. Prețul de detaliu la Stockholm este de circa 2.50 coroane pro kilogram, în alte cuvinte de circa 131 lei. Mai târziu vor sosi struguri din Portugalia și Spania. Se prevede că prețul se va menține cam în jurul celui de azi.

Ce marfă ar avea succes

Amintesc odată mai mult că numai marfa de calitate cea mai bună ar avea șanse de a intra pe piața suedeză — dacă mai zăbovim locul va fi luat de alții, ca și până acum.

Chestiunea merită să fie luată în serioasă cercetare din partea legățiunii noastre dela Stockholm, atașatului nostru comercial dela Berlin, administrația C. F. R. și camerilor de comerț din țară — încă un exemplu unde o colaborare între

diferitele autorități se impune dacă voim să ajungem la rezultate serioase.

Ce măsuri trebuiesc luate

Pentru a avea șanse de succes, strugurii trebuie trimiși cu mare viteză via Berlin pentru a fi oferii f. o. b. Sassnitz pentru piața suedeză iar f. o. b. Stettin pentru Finlanda. Trebuie examinat cum se impachetează marfa care se trimite dela Meran. Punctul critic ar fi Berlin și ar depinde de sigur de abilitatea atașatului nostru comercial într'acest oraș ca chestiunea transbordării fără zăbavă să fie aranjată în principiu. În ce privește cumpărătorii suedezi, mă refer la monografia menționată mai sus. Ea se trimite oricărui negustor gratis și franco după cerere (adr. Tg. Neamț) până la epuizarea edițiunii.

Constantin I. Karadja.

*

Indemnăm pe producătorii și negustorii de struguri din Ardeal să studieze chestiunea ridicată de d. Karadja, strugurii noștri putând, cu o pricepuță comercializare, concura cu produsele oricărei țări din lume. Strugurii ardeleni au față de strugurii țărilor calde marele avantaj că, fiind produși într'o regiune mai rece, pot rezista temperaturii țărilor nordice. Și de aceea ei sînt, credem, singurii cari pot fi consumați acolo proaspeți.

Prețul aurului și argintului pe chenzina 1-15 Octombrie

Comisiunea specială de pã lângã ministerul de industrie și comerț, însărcinată cu stabilirea din 15 în 15 zile a prețului aurului și argintului pe piața internă, a lucrat la fixarea acestui preț aplicabil pe perioada 1—15 Octombrie a c.

Luându-se de bază cursul pieții mondiale s'a fixat pentru piața noastră internă următoarele prețuri:

AURUL lei 137.771,60 kgr.
ARGINTUL lei 4466,60 kgr.

**Trăsuri de copii și baby
în engros și în detaliu cum-
parați la „PARISIEN”
Cereți prospect!** 3-12

PIAȚA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Cereale

Grâu: 90—90,000 lei vag.
Porumb: 58—62.000 lei vag.
Orz: 63.670 lei vag.
Ovăs: 62.000 lei vag.
Săcară: 68.000 lei vag.

Manufactură și Textile

Zefir m. lei 30—180
Batist m. lei 30—60.
Mătasă m. lei 480—1200.
Pânză m. lei 28—70.
Ciorapi de bumbac lei 20.
Ciorapi de ață lei 70—80.
Ciorapi de fidecos lei 85—150.
Mănuși de ață lei 30—80.

Pielărie

Talpa I-a lei 155—165
Talpa II-a lei 130—135.
Crupon I-a lei 195—220.
Crupon II-a lei 145—205.
Gatur 100—130
Porle 90—130.
Porle englez 155—180.
Box negru I-a 80—90.
Box negru II-a 60—70.
Box color I a 110—120.
Box color II-a 70—90.
Chevreaux 70—100.
„ lac 110—125

Chimicale

Salicil 220—240.
Glicerină 120.
Formalin 70.
Naftalin 24—26.
Accid carbonic 68—72.
Chinină sulfurică 5000.
Stearină 75.
Parafină 48.
Ceresină 70—75.
Sare bismut 1200—1400.
Vaselină albă 75.
„ galbenă 45.
„ albă americană 110
„ galbenă americană 65.

Vite

Vite 26.
Porci 42—46.
Vițel de lapte 26—32.
Vițel mînsat 20—22.

Petrol și derivate

Prețurile au fost:

Țițeiul cotează 27.400—27.400 lei vagonul de Buștenari și Băicoiu ușor și 22.700—22.900 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.25 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.30 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.35 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 2.85 lei kgr. loco fabrică fără taxe și și oferit la 2.90 lei kgr.

Motorina este cerută la 1.95 lei lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.00 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.75 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.40 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.40 lei kgr. și cel OOO la 11.30 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Reprimarea turburărilor în trenuri și stațiuni

Ministerul de interne a făcut cunoscut administrației căilor ferate că din diferitele rapoarte ce s'au primit la siguranța generală a statului, referitor la actele de molestare ce au loc în trenuri, rezultă că unii din șefii acestor trenuri precum și personalul din stațiuni au, față de aceste acte, o atitudine cu totul pasivă care merge până la complicitate.

Organele centrale ale drumului de fer au pus în vedere personalului de tren, printr'o circulară specială, că ori de câte ori s'ar ivi dezordini în tren, să raporteze acest fapt stațiunilor, iar acestea la nevoie cu ajutorul posturilor de poliție și jandarmii din gări, să reprime numai de cât orice act de lovire sau turburări și să colaboreze la descoperirea și arestarea turburătorilor.

Orice abateri de la aceste dispozițiuni, chiar atitudinea binevoitoare a personalului de tren sau stațiune față de agitatori sau turburători, va fi pedepsită cu toată asprimea.

**Cele mai
elegante
blănuri**

Louis Déri
blănar

Cluj
Str. Memorandului 3

Telefon 12—12

**Confecțiuni
de ultima
modă**

„CRISTAL”

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :: Telefon 500.

**Vopsește și curăță orice rufărie!!!
!!! Efectuează comenzi și prin postă !!!**

INFORMATII

— Un „mare“ (?) ziar local — am numit „Progresul Economic“ — editat de faimosul Ilescu cu bieții bănuți ai nefericitei „Reuniuni“ a industriașilor și comercianților români din Cluj, încăpută pe mâna dsale, care știe să „exploateze“ — încearcă să ne atragă pe noi, „o fițică“, într’o polemică pe chestia alegerilor de la Camera de Comerț. Incercarea este zădarnică. Cele scrise de noi în această chestiune s’au verificat îndestul prin faptele petrecute, și chiar dacă acest „mare“ ziar și-ar angaja un polemist mai inteligent decât cel de care dispune astăzi, pentru a ne sfida de la înălțimea celor 16 colonete prost scrise, la polemică n’au răspunde. Avem motive morale destule pentru aceasta, și anume:

1. Despre alegerile de la Camera de Comerț nu ni-am ocupat decât pentru că prea mare a fost nerușinarea unor „români.“

2. Cu un organ al „Reuniunii“ am sta bucuros de vorbă, și am găsi cuvinte să ne înțelegem și gânduri să ne apropiem. Cu ziarul unui odios cămătar, camuflat sub titulatura Reuniunii, ne repugnă să o facem. Și este de înțeles pentru ce? Nefericiții cari și-au lăsat până și verighetele de logodnă în spelunca din Calea Victoriei, nu ni-ar ierta-o niciodată!

— *Iniințarea unei noi fabrici de mătăsă artificială la Mediaș.* După cum ni se amunță din Mediaș, un grup de capitaliști de acolo proiectează iniințarea unei fabrici de mătăsă artificială cu cointeresarea capitalului englezesc. Fabrica va fi prevăzută cu cele mai moderne instalațiuni și va produce zilnic cca 6000 kg. mătăsă. După cum este proiectată fabrica, ea va fi cea mai mare fabrică de acest fel din România.

— *Atragem atenția dlui Frimar și dlui Prefect al poliției asupra următorului fapt:*

Joi 1 Octombrie, în târgul de lemne cari se face în str. Cipariu, agenții poliției, un ofițer și mai mulți sergenți, au alungat, la ora 12, sătenii cari nu-și vânduseră marfa. Am crezut că această măsură este luată pentru a se curăți locul de băligar și pae. Vineri însă aceeași murdărie domnia în piața de lemne.

Care poate fi motivul acestei măsuri, nu putem înțerege? Mai întâi credem că este contra intereselor populației să se alunge sătenii din târg, oricare ar fi motivul. Apoi se face o mare nedreptate acestor oameni cari vin cu lemne la târg și nu au cu nimenia contract să vândă până la ora fixă.

De aceea cerem prefecturei de poliție să renunțe la ordinul dat, iar dacă acest ordin nu s’a dat, să cerceteze cu ce scopuri au alungat polițiștii pe țărani din piața de lemne?

De asemenea cerem primăriei să ordone curățirea pieței, numai după ziua de târg s’a terminat și țărani au plecat ei de buna lor voe. Dar

să se curățe realmente, nu cum se lasă acum murdăria de pe o zi pe alta!

— O constătuire a avut loc la ministerul de industrie și comerț între d-nii miniștri Tancred Constantinescu și gen. Mărdărăscu, în ce privește luarea ultimelor dispozițiuni pentru construirea celor două uzine metalurgice ale Societății „Uzinele metalurgice Copșa Mică-Cugir.“

În aceeași sedință cei doi miniștri au căzut de acord și asupra numirii directorului general al societății „Copșa Cugir“. El a fost ales în persoana d-lui gen. Eugen Lucescu.

— La școala elementară de comerț din localitate s’au început înscrierile pentru noul an școlar. Înscrierile se fac la direcțiunea școlii în str. Andrei Șaguna. Elevii au internat. Cursurile țin trei ani, în care timp elevii fac și practică. După absolvirea cursurilor, elevii cari urmează și cursul seral se bucură de termenul redus la un an de stagiu militar. Se primesc absolvenți ai cursului primar.

— În ziua de 8 Octombrie, *Fabrica de ghețe Armin Frommer* din Timișoara își va ține adunarea ge-

nerală anuală. în localul fabricii din piața Țepes Vodă 2.

— În adunarea generală extraordinară de la 27 Septembrie s’au votat nouile Statute ale Băncii Naționale, potrivit celor două convenții încheiate cu statul.

— Primăria orașului Cluj intenționează să construiască un nou abator, deoarece abatorul existent nu corespunde necesităților. În acest scop s’a cerut comisiei urbane de improprietărie un teren.

— Potrivit legii pentru noua organizare a C. F. R. s’a făcut la București constituirea consiliului de administrație al acestei instituții. Președinte a fost ales d. Al Cottescu, fost mult timp director general al C. F. R., iar vicepreședinte a fost ales d. N. Ștefanescu, directorul general al Băncii Românești.

Comitetul de direcție se compune din dnii ing. St. Pretorian actualul director general, ing. Al. Cottescu și ing. C. Bălțeanu.

AUTOMOBILE CHEVROLET

AU SOSIT IN DEPOZIT

la S. R. A. și
LEONIDA & COMP. UNITE
Calea Victoriei No. 53,
BUCUREȘTI

Reprezetanța din Ardeal
AUTO-MECANICA
Str. Regina Maria 10, CLUJ

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Româna de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamâli“, „Som-dulce (Corniță)“, „Rizling-dulce“, „Călugărul sur“ și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnețele și fabrica de șampanie se află în **CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.**

Filiala: în **REGHINUL-SĂSESC.** (Casă proprie.)

1—52

Abonați „LEMNUL“

Dormitoare moderne

de fag, stejar și plop

birouri americane aranjamente de birou, scaune de lemn pentru closet, roabe, cepuri de butoie cărute confecționate și părți se găsesc la

Marcell Rein

fabrica de articole de lemnării și mobile din **Oradea-Mare**

Articole de porțelanuri, sticlărie, geamantane, poșete pentru doamne mai ieftene se găsesc la
:: „PARISIEN“ ::

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Direcția comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8
(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI
Strada Carol No. 25

Abonați „ARDEALUL“

De vânzare
O CASSA DE MÂNĂ

„Național“ în stare bună
„BOGSZA“
FABRICĂ DE LIQUEUR, CLUJ

Tablele de asbest METEOR

ale fabricii de eternit din Oșorhei u, județul Bihor sunt cele mai durabile

Acoperământul nu are nevoie de îngrijire și reparare, e mai bun și mai ieftin ca cel de tinichea.

3—16 Se capătă la:

„**FERARIA“ S. A.**
CLUJ, CALEA VICTORIEI No. 28.
Telefon 4—40, 3—47.

Telegrama: Gépnyár
TELEFON: 143.

Turnătorie de Fier și Fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)
Fontă, fevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.